

NUMUNE ALMA TALİMATI

1. AMAÇ

Bu talimat laboratuvarımıza direkt olarak gelenler için örneklerin testlerin sorunsuz olarak çalışılıp sonuçlanması için numune alınmasını tarif edilir.

2. KAPSAM

Laboratuvarımızda çalışılacak veya dış laboratuvar gönderilecek olan numunelerin alınmasını kapsamaktadır.

3. SORUMLULAR

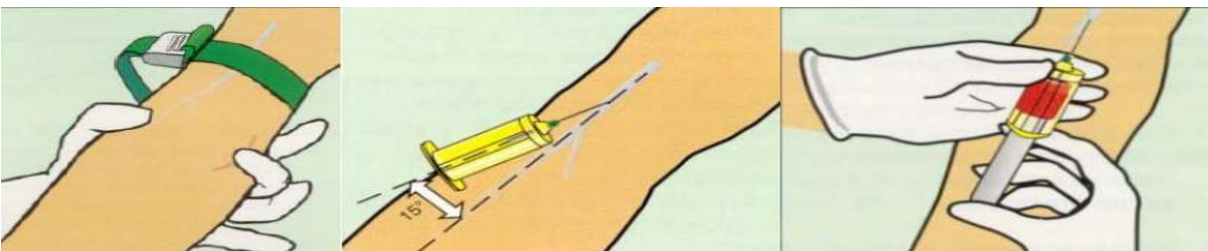
Laboratuvar personeli

4. KISALTMALAR

5. TANIMLAR

6. FAALİYET AKIŞI

- Hekim tarafından istenen veya kişi tarafından talep edilen testler istek formu üzerinden veya beyan üzerine alınır.
- Bu istemlerin LBYS ye girişleri yapılır. Barkodları çıkartılır. (Tetkik isteme, örnek alma ve Laboratuvara gönderme talimatına göre)
- Örneğin nasıl alınacağı hakkında hastaya bilgi verilir. Kendisinin alması gereken numune alımları konusunda talimat gereği bilgilendirme açıklayıcı olarak yapılır.
- Alınacak numuneye göre hastanın sürekli kullandığı ilaçlar sorgulanmalıdır.
 - İlaç düzeyleri
 - Katekolaminler
 - PTZ
 - PTT
- **KAN ÖRNEĞİ ALINMASI:**
 - **Venöz kan alımı:**
 - Açlık gerektiren testler için 8-12 saat açlık gerekir.
 - İlaç tedavisini sürdürdüğü durumlarda örneğin alınması sabah ilaç alımından önce yapılmalıdır.
 - Kan alma esnasında hasta yatar veya oturur pozisyonda olmalıdır.
 - İğne ucu mümkün olduğu kadar geniş seçilmelidir.
 - Turnike kolda 30 saniyeden fazla sıkılı kalmamalıdır.

ÖZEL GÖZLEM TIP
LABORATUVARI

NUMUNE ALMA TALİMATI

- Enjektör ile kan alımı esnasında kanın tüpe kuvvetli aspirasyonundan kaçınılmalıdır.
- Kan alımı şu sıra ile yapılmalıdır:
 - Antikoagülsüz tüp
 - Antikoagülanlı tüp
- Antikoagülan içeren vakumlu tüplere kan alımı sırasında kanın işaretli çizgiye kadar alınmasına dikkat edilir.
- İlgili tüpler üzerine barkodları yapıştırılır ve tüplere kan alınır.
- Büyük yaralı veya hematumlu koldan, mastektomili kadınlarda memenin alındığı taraftaki koldan kan alınmamalıdır.
- **Çalışılacak testlere göre aşağıda belirtilen tüplere kan alınır:**
 - **Sarı kapaklı jelli tüp:** Serumla çalışılması gereken tüm testler içindir. Numune alındıktan sonra tüp kesinlikle çalkalanmamalıdır.
 - **Mavi kapaklı tüp (Sitrathlı):** Sitrathlı plazma ile çalışılan tüm testler için kullanılır. Numune alındıktan sonra 5-6 kez yavaşça alt üst edilerek kanın antikoagülan ile tam teması sağlanmalıdır.
 - **Mor kapaklı tüp (Edtalı):** Edtalı tam kan ve Edtalı plazma ile çalışılan tüm testlerde kullanılır. Numune alındıktan sonra 5-6 kez yavaşça alt üst edilerek kanın antikoagülan ile tam teması sağlanmalıdır.
 - **Siyah kapaklı tüp (Sitrathlı):** Sedimentasyon Testi için kullanılır. 5-6 kez yavaşça alt üst edilerek kanın antikoagülan ile tam teması sağlanmalıdır.
 - **Kırmızı kapaklı kuru tüp:** İlaç düzeyleri ile ilgili çalışmalarda kullanılır. Numune alındıktan sonra tüp çalkalanmamalıdır.
 - **Yeşil kapaklı tüp (Heparinli):** Heparinli tam kan ve heparinli plazma ile çalışılan tüm testlerde kullanılır. Numune alındıktan sonra 5-6 kez yavaşça alt üst edilerek kanın antikoagülan ile tam teması sağlanmalıdır.
- **İDRAR ÖRNEĞİ ALINMASI:**
 - **Tam idrar tetkiki için idrar alımı:**
 - Kapaklı idrar kapları üzerine barkod yapıştırılır.
 - Hastaya idrar yapması için verilir.
 - Bebeklerden idrar alımı için bebeğin altı temizlenir, kurulanır, cinsiyetine göre uygun idrar torbası yapıştırılır. İdrar yapınca torba, idrar kabı içerisine konur. Kap üzerine barkod yapıştırılarak Laboratuvara gönderilir.
 - **Çocuklarda idrar (0-3 yaş) idrar örneği alınması:**
 - Üretra etrafını temizlenir ve kurutulur.
 - İdrar toplama torbasının yapışkan kağıdı çıkarılır.
 - İdrar torbası üretra etrafına düzgünce yapıştırılır.
 - Çocuk idrar yaptıktan sonra torba nazikçe çıkartılır ve Laboratuvara teslim edilir.

ÖZEL GÖZLEM TIP
LABORATUVARI

NUMUNE ALMA TALİMATI

- Bu bilgiler hastaya, açık bir biçimde anlatılmalıdır. Hastaya idrar alımı hakkında bilgi verilir.

İdrar kültürü için örnek alınması:

- İşlemin nasıl yapılacağı hastaya veya hasta yakınına detaylı olarak “Sözlü” olarak anlatılır.
- Hastaya veya hasta yakınına Steril İdrar Kabı verilir.

GAİTA ÖRNEĞİ ALINMASI:

- Hastaya kapaklı gaita kabı verilir.
- Gaita alındıktan sonra barkodu yapıştırılır.
- Özellikle parazit aranması yapılacaksa bekletilmeksizin laboratuvara ulaştırılır.

SPERM ÖRNEĞİ ALINMASI:

- **Spermiogram için:** Hasta 3-5 günlük cinsel perhiz yapmış olmalıdır. Hastaya steril idrar kabı verilerek sperm verme odasına yönlendirilir. Mastürbasyonla semen vermesi tarif edilir. Semen tamamını kabın içine boşaltması ve hiçbir şekilde yabancı materyalin semene karışmaması gerektiği özellikle anlatılır.

- Sperm yıkama yapılırken da cinsel perhiz süresi not edilir. Semen tamamını kabın içine boşaltması ve hiçbir şekilde yabancı materyalin semene karışmaması gerektiği özellikle anlatılır.

- **Dışkı Kültürü ve Parazit Arama:** İçerisinde çok sayıda mikroorganizmalar bulunduğundan bekletilen dışkıda çeşitli kimyasal ve ph değişiklikleri oluşarak kısa zamanda patojenlerin yok olmalarına neden olur. Bu nedenle hemen incelenmelidir.

- Dışkı nonsteril temiz kaplar içine alınmalıdır.

- İnceleme için bir ceviz büyüklüğündeki dışkı yeterlidir.

- Dışkı tuvalet kağıdı ile alınmamalıdır. Tuvalet kağıdında baryum tuzları olabilir ve bu madde, dışkıdaki bazı patojenler için öldürücü etki yapar.

- En az üç gün arka arkaya alınan dışkının incelenmesi protozoonların saptanması için daha uygun olur.

- Kültür için dışkı elde edilemeyen durumlarda steril eküvyon ile rektal sürüntü örnekleri alınarak incelenir.

7. İLGİLİ DOKÜMANLAR